

djela općeg karaktera o folkloru i folklor-
nom kazalištu, te popis djela o posebnim
oblicima folklornog kazališta, a zbornik
ima i indeks imena.

Knjiga *Vecchie segate ed
alberi di Maggio* pokazuje zanimljivu
orijentaciju unutar talijanske demologije,
struju koja uspijeva interdisciplinarno obu-
hvatiti svoj predmet istraživanja, plodno
ujedinjujući suvremeni konteks-tualni
pristup i nove trendove svjetske etnolo-
gije s ranijom [naročito lijevom] tali-
janskom tradicijom.

IVAN LOZICA

Splitski karnevali, priredio Frano
Baras, Logos, Split 1984, 104 str.

Split, koji više nema karneva-
la, izdao je knjigu o svojim karnevalima.
Uz odabrane tekstove I. Kovačića, V.
Mihaljevića [Neurastenicusa], I. Raosa i
M. Uvodića, te uz pokladne brojeve humo-
rističkih listova ["Duje Balavač" 1908,
1922, 1923; "Grom" 1922; "Štandarac"
1936 -1941] objavljen je i predgovor pri-
ređivača F. Barasa, kratak ali infor-
mativan. Baras je svoj predgovor temeljio
na ranijim radovima o kulturnoj povijesti
Splita [radovi D. Božić-Bužančić, C.
Fiskovića i H. Morovića], ali još mnogo
više pomogli su mu stari brojevi novina i
mala privatna izdanja od 1865. do 1941.

Izuzmemo li predgovor, Baraso-
va knjiga zapravo je reprint starih
karnevalskih publikacija - zabavno popu-
laro štivo koje se ni datumom izdanja
[tiskano u *veljači* 1984] ne razlikuje od
svojih originala. Ipak: što govore i kome
služe *stari* karnevalski tekstovi, koji se
objavljaju u ugaslom karnevalskom žari-
štu? Pisac ovog prikaza zna, ali čitaoci to
ne moraju znati: u isto vrijeme dok na
splitskoj Pjaci [Narodni trg 4] u "Logosu"
izlaze *Splitski karnevali*, u Donjim Kašte-
lima splitski općinari jedva uspijevaju

iznuditi pomilovanje za osuđenu *krnjušu
Dujku*, gigantsku figuru trudnice koja
predstavlja splitsku općinu, nesuđenu maj-
ku "male Kaštelanke"... Samo još nekoli-
ko kilometara dalje, još uvijek u istoj
splitskoj općini, arhaične maškare iz
Radošića na pokladnu nedjelju izvode
svoju predstavu borbe *Turaka i Tala*, u
kojoj sudjeluju i prastari tradicijski likovi
dida i babe... Čini se da Split još nije
karnevalski mrtav - na Pjaci i na Rivi
desetljećima već nema maškara, vlada zat-
išje, ali na periferiji karneval bukti i
dalje. Sličnosti su slučajne: 1940. godi-
ne *krnje* u Splitu nije spaljen "radi opće
internacionalne situacije", a 1984. godine
krnjuša Dujka u Kaštel-Starom nije spa-
ljena zbog unutrašnje situacije u općini.
Danas više ne izgleda moguće ponovno
oživljavanje maškarada u samom gradu
Splitu, u tome se *Velo Misto* ne razlikuje
od ostalih naših centara, premda se goto-
vo svake godine bezuspješno javljaju no-
ve inicijative. Karnevali su prognani iz
većih gradova, gdje su nestali uvjeti za
njihovo održavanje: čini se da karneval
ipak traži homogenu, zatvorenu zajednicu.
Splitski karnevali zato su danas dragocje-
no svjedočanstvo o nekad snažnom urba-
nom karnevalu, izbor iz grada koji može
biti koristan za usporedbu sa suvremenim
karnevalskim zbivanjima danas. Barasova
knjiga puna je zanimljivih detalja. Iz nje
saznajemo da su mnogi znameniti Splitski
sudjelovali u maškarama [don Frane
Bulić, na primjer], saznajemo o pojedinim
maškama, o krabuljnim plesovima po pa-
lačama, privatnim kućama, čitaonicama i
u kazalištu. Doznajemo o političkim inci-
dentima i o zabranama. Jedna naredba iz
1835. godine zabranjuje rakete i vatrome-
te, nepriстойne aluzije na račun vlasti,
vjere i morala, ali istodobno štiti i maška-
re - "policija će primijeniti stroge mjere i
uhapsiti svakoga tko se usudi vrijeđati
krabulje i uznemirivati ih na bilo koji
način". Ista naredba zabranjuje tako obra-
zine koje "pretjeranim oblicima pobuđuju
neugodne osjećaje, a ne radosti i veselja
koje krabulje trebaju pobuđivati".

Doznajemo da je npr. za ljudi